

Sygn. akt **V Ca 204/22**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia del. Dorota Walczyk
Protokolant:	Marta Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. D. i K. D.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt VI C 1194/20

1. oddala apelację;
2. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 204/22

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 15 września 2020 roku powodowie W. D. i K. D., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. solidarnie na ich rzecz kwoty 33.343,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 25 października 2019 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości stawki minimalnej według norm przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

W złożonej w terminie odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pismem z dnia 21 czerwca 2021 r. (k. 261) powodowie W. D. i K. D., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, dokonali modyfikacji żądania pozwu, wnosząc o: 1) zasądzenie od pozwanego solidarnie na swoją rzecz kwoty 33.343,65 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 25 października 2019 r. do dnia zapłaty tytułem nadpłaty na kredycie hipotecznym nr (...) wynikającej z zastosowania przez pozwaną w aneksach z dnia 23 lutego 2011 r. oraz z dnia 03 października 2011 r. do umowy nr (...) zawartej w dniu 23 września 2009 r. oraz w Tekście jednolitym ww. umowy niedozwolonych postanowień umownych oraz o ustalenie, że nie wiążą powodów § 1 ust. 4 aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 tekstu jednolitego do umowy nr (...) z dnia 23 września 2009 r., stanowiącego załącznik nr 2 do aneksu z dnia 23 lutego 2011 r. oraz § 6 ust. 1 aneksu z dnia 03 października 2011 r. do umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zawartej pomiędzy powodami a poprzednikiem prawnym pozwanego; 2) ewentualnie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 33.343,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 25 października 2019 r. do dnia zapłaty tytułem nadpłaty na kredycie hipotecznym nr (...) wynikającej z zastosowania przez pozwaną w aneksach z dnia 23 lutego 2011 r. oraz z dnia 03 października 2011 r. do umowy nr (...) zawartej w dniu 23 września 2009 r. oraz w Tekście jednolitym ww. umowy niedozwolonych postanowień umownych; 3) ewentualnie o ustalenie, że powodów nie wiążą § 1 ust. 4 aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 tekstu jednolitego do umowy nr (...) z dnia 23 września 2009 r., stanowiącego załącznik nr 2 do aneksu z dnia 23 lutego 2011 r. oraz § 6 ust. 1 aneksu z dnia 03 października 2011 r. do umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zawartej pomiędzy powodami a poprzednikiem prawnym pozwanego.

W piśmie z dnia 21 lipca 2021 r. nadesłanym w odpowiedzi na pismo powodów o modyfikacji powództwa, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz banku zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 20 października 2021 r. Sąd Rejonowy : I. oddalił powództwo główne oraz powództwa ewentualne w całości, II. zasądził od powodów małżonków W. D. i K. D. rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 6.017,42 zł (sześć tysięcy siedemnaście złotych czterdzieści dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy oparł rozstrzygnięcie na ustaleniach:

Dnia 05 września 2007 r. pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. a K. D. i W. D. została zawarta umowa o kredyt hipoteczny nr (...). Kwota przyznanego kredytu wyniosła 202.000,00 zł (§ 2 ust. 1 umowy). Kredyt był indeksowany do CHF. (§ 2 ust. 2 zd. 1 umowy). Okres kredytowania wynosił 360 miesięcy (§ 2 ust. 6 umowy).

Na dzień 01 czerwca 2009 r. zadłużenie W. D. i K. D. z tytułu umowy kredytu hipotecznego o nr (...) wynosiło 91.663,13 CHF (282.322,44 PLN) .

Dnia 20 sierpnia 2009 r. W. D. i K. D. skierowali do (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. (aktualnie: (...) Spółka Akcyjna w W., dalej także Bank) wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego (...) walutowy wraz z promocją (...) w celu refinansowania innego kredytu hipotecznego oraz nakładów na budowę. Kwotę kredytu określono na 369.911,19 zł, a kwota kredytu miała być powiększona o ubezpieczenie spłaty rat kredytu oraz koszty okołokredytowe w kwocie 15.000,00 zł. Walutę kredytu określono na CHF, okres spłaty w miesiącach 492, dzień płatności raty na 15. dzień każdego miesiąca, a formułę spłaty na równe raty kapitałowo – odsetkowe. Jako zabezpieczenie kredytu wskazano hipotekę na nieruchomości stanowiącej przedmiot kredytowania, położonej w P. przy ul. (...), osiedle (...), ubezpieczenie nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych, ubezpieczenie na życie i całkowitej trwałej niezdolności do pracy oraz Ubezpieczenie Spłaty Rat Kredytu. Jako przejściowe zabezpieczenie wskazano ubezpieczenie spłaty kredytu. Wraz ze złożeniem wniosku o przyznanie kredytu, kredytobiorcy podpisali regulamin promocji (...).

Decyzją kredytową z dnia 22 września 2009 r. zmieniającą decyzję kredytową wydaną w dniu 18 września 2009 r., Bank przychylił się do wniosku kredytowego W. D. i K. D. nr (...), przyznając powodom kredyt celem m.in. refinansowania kredytu hipotecznego przyznanego przez Bank (...) S.A. na podstawie umowy kredytowej nr (...) z dnia 05 września 2007 r. Kwota przyznanego kredytu wyniosła 394.740,00 zł, okres kredytowania na 360 miesięcy, termin spłaty kredytu na 15. dzień każdego miesiąca, a wariant spłaty kredytu jako równe raty kapitałowo – odsetkowe (§ 1 ust. 2-5). Jako prawne zabezpieczenia kredytu przewidziano hipotekę zwykłą wpisaną na pierwszym miejscu w kwocie 394.740,00 zł, oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 141.685,81 zł, ustanowione na kredytowanej nieruchomości i wpisane do KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Puławach, Wydział Ksiąg Wieczystych.

W dniu 23 września 2009 r. w L. pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą w W. a K. D. i W. D. jako kredytobiorcami została zawarta umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...). Celem kredytu było budownictwo mieszkaniowe, a środki z kredytu były przeznaczone na refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego przez Bank (...) S.A. na podstawie umowy kredytowej nr (...) z dnia 05 września 2007 r.; refinansowanie szybkiej pożyczki przyznanej przez Bank (...) S.A. na podstawie umowy (...) z dnia 22 stycznia 2008 r., finansowanie prac wykończeniowych budynku mieszkalnego położonego w P. przy ul. (...); finansowanie opłat okołokredytowych oraz finansowanie składki (...) Spłaty Rat Kredytu w zakresie: poważne zachorowania, operacje chirurgiczne oraz pobyt w szpitalu w wyniku choroby lub nieszczęśliwego wypadku. Kwotę kredytu określono na 394.740,00 zł, okres kredytowania 360 miesięcy, tj. od dnia 23 września 2009 r. do 15 października 2039 r., termin spłaty kredytu: 15. dzień każdego miesiąca, a wariant spłaty został określony jako równe raty kapitałowo – odsetkowe. Zgodnie z § 9 ust. 1 kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która w dniu wydania decyzji kredytowej przez (...) S.A. ustalona była w wysokości określonej w § 1 ust. 7 umowy tj. 10,77%, a marża Banku wynosiła 6,60% z zastrzeżeniem § 29 ust. 2 pkt 1. W związku z wzięciem udziału przez Kredytobiorców w promocji (...) marża kredytowa określona w § 1 ust. 7 umowy tj. 6,60% ulegała zmianie i wynosiła 3,30% (promocyjna stawka marży kredytowej), oprocentowanie Kredytu na dzień wydania decyzji kredytowej przez Bank wynosiło 7,47% (promocyjne oprocentowanie Kredytu). W okresie ubezpieczenia spłaty kredytu zgodnie z § 3 ust. 6 promocyjna stawka marży kredytowej ulegała podwyższeniu o 1,50 p.p. i wynosiła 8,97% (§ 29 ust. 2 pkt 1). Zgodnie z § 9 ust. 2 wysokość zmiennej stopy w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa WIBOR 3M z dnia 30 lipca 2009 r. wynosząca 4,17%, powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę Banku w wysokości 6,60%. Bank, co miesiąc, miał dokonać porównania aktualnie obowiązującej stawki WIBOR 3M ze stawką bazową ogłaszaną przedostatniego dnia roboczego poprzedniego miesiąca i miał dokonać zmiany wysokości oprocentowania kredytu w przypadku zmiany stawki bazowej o co najmniej 0,10 punktu procentowego (§ 9 ust. 3). Zmiany wysokości oprocentowania kredytu Bank miał dokonać najpóźniej piątego dnia roboczego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym dokonana została zmiana stawki bazowej (§ 9 ust. 4). Kredyt został uruchomiony w dniu 30 września 2009 r., na podstawie wniosku kredytobiorców z dnia 28 września 2009 r. Wypłata kredytu w wysokości 394.740,00 zł nastąpiła w dwóch transzach w następujący sposób: I transza w wysokości 344.740,00 zł wypłacona w dniu 30 września 2009 r.; II transza w wysokości 50.000,00 zł w dniu 04 listopada 2009 r.

W dniu 23 lutego 2011 r. w P. pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą w W. a K. D. i W. D. jako kredytobiorcami został zawarty Aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 23 września 2009 r. Na mocy § 1 ust. 1 aneksu, na wniosek kredytobiorców (...) dokonał przewalutowania kredytu hipotecznego dla osób fizycznych w ramach (...) udzielonego umową nr (...) z dnia 23 września 2009 r. na kredyt hipoteczny dla osób fizycznych w ramach (...) waloryzowany kursem CHF. Przez przewalutowanie należało rozumieć zmianę waluty kredytu z waluty PLN na walutę CHF w okresie kredytowania (ust. 2). Zgodnie z § 1 ust. 3 kwota kredytu ulegająca przewalutowaniu według stanu na dzień 23 lutego 2009 r. wynosiła 389.820,35 zł, według harmonogramu spłaty, stanowiącego załącznik nr 1 do umowy. Przewalutowanie miało odbyć się po kursie kupna waluty CHF według tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny przewalutowania kredytu w dniu wskazanym przez kredytobiorców w pisemnej dyspozycji przewalutowania. Data przewalutowania musiała mieścić się w okresie 14 dni od daty podpisania aneksu. W przypadku braku złożenia dyspozycji w ciągu 14 dni, wskazania daty przewalutowania przypadającej po 14 dniu licząc od dnia zawarcia aneksu lub niedopełnienia przez kredytobiorców innych formalności związanych z przewalutowaniem, (...) mógł nie dokonać

przewalutowania a niniejszy aneks tracił moc (§ 1 ust. 4). Załącznik nr 2 do aneksu stanowiła umowa nr (...) z dnia 23 września 2009 r. w nowym brzmieniu, ujęta w jednolitym tekście umowy.

Małżonkom zależało na zmniejszeniu wysokości raty kredytu. Kredytobiorcy zawierając aneks kierowali się korzyściami, o których zostali zapewniani przez pracowników banku, tj. że wysokość raty kredytu będzie niższa niż przy kredycie złotówkowym. Pracownicy banku zapewniali, że kurs franka nie będzie szybko wzrastał. Kredytobiorcom nie została przedstawiona symulacja spłaty kredytu, nie wytłumaczono im w jaki sposób określany jest kurs spłaty, ani jak ustalane są tabele kursowe. Kredytobiorcy nie zostali szczegółowo poinformowani o ryzyku kursowym.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 stanowiącym tekst jednolity umowy nr (...) z dnia 23 września 2009 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF – kwotę kredytu określono na 394.740,00 zł, walutę waloryzacji na CHF, okres kredytowania na 360 miesięcy, tj. od dnia 23 września 2009 r. do dnia 15 października 2039 r., wariant spłaty kredytu: równe raty kapitałowo – odsetkowe, termin spłaty kredytu do każdego 15. dnia miesiąca (§ 1 ust. 2-6). Zgodnie z postanowieniem § 7 ust. 1 umowy uruchomienie kredytu następowało po podpisaniu umowy, uiszczeniu przez kredytobiorcę wpłaty z tytułu prowizji określonej i opłat określonych w § 1 umowy, ustanowieniu prawnych zabezpieczeń spłaty kredytu określonych w umowie, złożeniu pisemnego oświadczenia o poddaniu się egzekucji przez ewentualnych poręczycieli oraz po spełnieniu warunków określonych w § 4 ust. 2. Wysokość Kredytu, wyrażoną w CHF określono jako suma wszystkich uruchomionych transz kredytu, wyrażonych w CHF (§ 7 ust. 4 umowy). Zgodnie z § 9 ust. 1 kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która w dniu wydania decyzji kredytowej przez (...) S.A. ustalona była w wysokości określonej w § 1 ust. 8 umowy, tj. 6,91%, a marża mBanku wynosiła 6,80% z zastrzeżeniem § 29 ust. 2 pkt 1. W związku z wzięciem udziału przez Kredytobiorców w promocji (...) marża kredytowa określona w § 1 ust. 8 umowy tj. 6,80% ulegała zmianie i wynosiła 3,40% (promocyjna stawka marży kredytowej), oprocentowanie Kredytu na dzień wydania decyzji kredytowej przez Bank wynosiło 3,51% (promocyjne oprocentowanie Kredytu). W okresie ubezpieczenia spłaty kredytu zgodnie z § 3 ust. 4 promocyjna stawka marży kredytowej ulegała podwyższeniu o 1,50 p.p. i wynosiła 4,90% (§ 29 ust. 2 pkt 1 umowy). Zgodnie z § 9 ust. 2 wysokość zmiennej stopy w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa LIBOR 3M dla waluty, w której został udzielony Kredyt z dnia 28 maja 2010 r. wynosząca 0,11%, powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę Banku w wysokości określonej w § 1 ust. 8 umowy oraz w § 29 ust. 2 pkt 1. Bank co miesiąc, miał dokonywać porównania aktualnie obowiązującej stawki bazowej LIBOR 3M ze stawką bazową ogłaszaną przedostatniego dnia roboczego poprzedniego miesiąca i dokonać zmiany wysokości oprocentowania Kredytu w przypadku zmiany stawki bazowej o co najmniej 0,10 punktu procentowego (§ 9 ust. 3 umowy). Zmiany wysokości oprocentowania kredytu Bank miał dokonać najpóźniej piątego dnia roboczego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym dokonana została zmiana stawki bazowej. W takim przypadku Bank sporządzał i wysyłał harmonogram spłat określający nową wysokość rat spłaty kredytu w przypadku o którym mowa w ust. 3 (§ 9 ust. 4-5 umowy). O każdej zmianie oprocentowania kredytobiorcy oraz ustanowieni poręczyciele mieli zostać powiadomieni przez Bank za pośrednictwem: 1) strony internetowej Banku, 2) (...) 3) poczty elektronicznej e-mail (§ 9 ust. 8 umowy). W myśl § 9 ust. 11 umowy zmiana oprocentowania kredytu nieruchomości następować miała od dnia wejścia zmiany w życie. Zgodnie z § 9 ust. 12 zmiana wysokości oprocentowania kredytu dokonana zgodnie z postanowieniami § 9 nie stanowiła zmiany umowy. Kredytobiorcy zobowiązywali się do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo – odsetkowych określonych w § 1 ust. 5 umowy, w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat, doręczanym kredytobiorcy za pośrednictwem poczty elektronicznej lub pocztą tradycyjną, sporządzanym w CHF (§ 10 ust. 1 i 2 umowy). Raty odsetkowe oraz kapitałowo – odsetkowe miały być spłacane w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50 (§ 10 ust. 5 umowy). Wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo – odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powodowała, że kwota spłaty była przeliczana po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym na dzień i godzinę spłaty (§ 12 ust. 4 umowy). Integralną część umowy stanowił „Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...)”. Kredytobiorcy oświadczyli, że przed zawarciem umowy zapoznali się z niniejszym dokumentem i uznali jego wiążący charakter. W sprawach nieuregulowanych w umowie miały zastosowanie odpowiednie przepisy powszechnie obowiązującego prawa, w tym przepisy kodeksu cywilnego oraz prawa bankowego (§ 25 ust. 1 i 2 umowy) .

Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...) określał warunki udzielania i spłaty kredytów i pożyczek hipotecznych w (...). (...) udzielał kredytów i pożyczek w złotych polskich oraz złotych waloryzowanych kursem walut wymienialnych. Kredyty i pożyczki waloryzowane udzielone w złotych mogły występować z usługą lub bez usług bilansowania zadłużenia (§ 1 ust. 2 Regulaminu). Kredyty i pożyczki waloryzowane kursem walut wymienialnym mogły być waloryzowane kursem następujących walut wymienialnych: USD/EUR/CHF/GBP według tabeli kursowej (...) Banku S.A. (§ 1 ust. 7 Regulaminu). Kredyt waloryzowany udzielany był w złotych polskich, przy jednoczesnym przeliczeniu na wybraną przez kredytobiorcę walutę obcą. Przeliczenia kredytu na walutę waloryzacji (...) dokonywał według kursu kupna danej waluty z tabeli kursowej (...) Banku obowiązującej w dniu i godzinie uruchomienia kredytu (§ 1 ust. 8 Regulaminu). Wysokość każdej raty odsetkowej lub kapitałowo – odsetkowej kredytu waloryzowanego kursem przyjętej waluty miała być określana w tej walucie, natomiast jej spłata miała być dokonywana w złotych po uprzednim przeliczeniu według kursu sprzedaży danej waluty, określonym w tabeli kursowej (...) Banku S.A. na dzień spłaty. Wysokość rat odsetkowych i kapitałowo-odsetkowych kredytu wyrażona w złotych miała ulegać comiesięcznej modyfikacji w zależności od kursu sprzedaży waluty, według tabeli kursowej (...) Banku S.A. na dzień spłaty (§ 23 ust. 2 i 3 Regulaminu). Wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo – odsetkowej kredytu waloryzowanego, a także spłata przekraczająca wysokość raty przeliczana była po kursie sprzedaży danej waluty, ogłaszanym na dzień spłaty (§ 27 ust. 2 Regulaminu). Zgodnie z § 34 ust. 1 Regulaminu, w trakcie okresu kredytowania Kredytobiorca mógł poprzez złożenie wniosku w dowolnym czasie i dowolną ilość razy zmienić walutę, będącą podstawą waloryzowania kredytu. W przypadku zmiany waluty kredytu hipotecznego ze złotych polskich na walutę obcą, Kredytobiorca osiągający dochód w złotych polskich musiał posiadać zdolność kredytową wystarczającą do spłaty miesięcznej raty kredytu hipotecznego w wysokości wyższej od raty kredytu hipotecznego przyjmowanego w kalkulacji zdolności kredytowej dla kredytu hipotecznego udzielonego w złotych polskich. Kredytobiorca, po uzyskaniu informacji o pozytywnej decyzji (...), składał dyspozycję przewalutowania, wskazując dzień, w którym ma ono być wykonane, z zastrzeżeniem, że nie może być to: 1) dzień spłaty raty kredytu oraz 2) dzień przypadający wcześniej niż 5 dni roboczych po dacie podpisania aneksu (§ 35 ust. 4 Regulaminu). Przewalutowanie kredytu złotowego na waloryzowany następowało po kursie kupna waluty wg której miał być waloryzowany z tabeli kursowej (...) Banku S.A. (§ 36 ust. 2 Regulaminu). Przewalutowania odbywały się po kursach z dnia i godziny przewalutowania kredytu (§ 36 ust. 4 Regulaminu). W dniu przewalutowania kredytu naliczane były odsetki memoriałowe (§ 37 ust. 1 Regulaminu). Po zawarciu Aneksu o przewalutowanie kredytu, Kredytobiorca zobowiązany był do złożenia w Sądzie wieczystoksięgowym wniosku o zmianę hipoteki – z uwagi na nową walutę waloryzacji kredytu oraz do opłacenia wymienionego wniosku (§ 38 ust. 1 Regulaminu).

Pismem okólnym (...)z dnia 12 stycznia 2011 r. zmieniono treść regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...). W regulaminie przedstawiono definicję spreadu walutowego, umożliwiono również kredytobiorcom złożenie wniosku o wypłatę kredytu bezpośrednio w walucie waloryzacji.

Z dniem 26 sierpnia 2011 r. doszło do zmiany wzoru aneksu do umów kredytu hipotecznego (...) waloryzowanych kursem waluty obcej (CHF/USD/EUR/GBP) dotyczący zmiany waluty spłaty.

W dniu 03 października 2011 r. w W. między (...) Bank S.A. w W. (aktualnie (...) S.A. w W.) a K. D. i W. D. został zawarty aneks do umowy nr (...) z dnia 23 września 2009 r. Na mocy § 1 ust. 1 Aneksu, Bank zapewnił Kredytobiorcom możliwość dokonywania zmian waluty spłaty kredytu hipotecznego dla osób fizycznych (...) ze złotych polskich na walutę waloryzacji oraz z waluty waloryzacji na złote polskie w okresie obowiązywania umowy. Każdorazowa zmiana waluty spłaty była dokonywana na podstawie dyspozycji zmiany waluty spłaty złożonej przez Kredytobiorcę za pośrednictwem (...) lub w placówce Banku, a także za pośrednictwem strony internetowej (§ 1 ust. 2). Dyspozycja zmiany waluty spłaty mogła dotyczyć jedynie rat wymagalnych po dniu zawarcia aneksu. Na dzień zawarcia aneksu Kredytobiorcy wybrali spłatę kredytu w walucie waloryzacji, tj. w CHF (§ 3 ust. 3). W § 6 ust. 1 aneksu wskazano na możliwość powrotu do spłaty w PLN, wówczas spłata dokonywana była po przeliczeniu rat kapitałowo – odsetkowych, jeśli kredyt został wypłacony w całości lub rat odsetkowych, jeśli kredyt został wypłacony w transzach, według kursu sprzedaży waluty waloryzacji określonej w tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.

W okresie od 15 marca 2011 r. do 15 września 2011 r. K. D. i W. D. dokonywali spłat kredytu w walucie polskiej. Od dnia 17 października 2011 r. kredytobiorcy rozpoczęli dokonywanie spłat rat kredytu w walucie CHF.

W okresie od 15 marca 2011 r. do 15 września 2011 r. K. D. i W. D. wpłacili na rzecz pozwanego banku łączną kwotę 14.494,11 PLN tytułem spłaty rat kredytowych. W okresie od 17 października 2011 r. do 04 grudnia 2018 r. powodowie wpłacili na rzecz banku łączną kwotę 46.176,69 CHF tytułem spłaty rat kapitałowo – odsetkowych, co po przeliczeniu kursem średnim z tabel NBP z daty płatności każdej raty stanowiło 169.118,45 zł. Łączna suma wpłat w PLN wynosi 183.612,56 zł (14.494,11 zł + 169.118,45 zł). Hipotetyczna wysokość rat kredytowych bez klauzuli waloryzacyjnej z oprocentowaniem WIBOR 3M za okres od marca 2011 roku do października 2018 roku wynosiła 217 439,29 zł, z czego na spłatę kapitału przypadło 45 212,74 zł, natomiast na odsetki 172 226,55 zł. Różnica pomiędzy dokonanymi w tym okresie wpłatami a sumą hipotetycznych rat wynosiła 33 826,73 zł i stanowiła niedopłatę po stronie kredytobiorców (opinia biegłego sądowego K. N., k. 194-222).

W dniu 14 października 2019 r. powodowie K. D. i W. D., reprezentowani przez pełnomocnika procesowego, wezwali pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. do zapłaty, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, kwoty w wysokości 33.343,65 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia doręczenia niniejszego wezwania do dnia zapłaty na wskazany w wezwaniu rachunek bankowy. Wskazano, że żądana kwota stanowi koszt kredytu hipotecznego poniesionego przez powodów – w związku z zatrzymanymi przez bank kwotami wynikającymi z postanowień umowy o kredyt hipoteczny o nr (...) indeksowanego do waluty CHF. Podniesiono, że postanowienia ww. umowy, w szczególności w zakresie klauzul indeksacyjnych, spełniają przesłanki abuzywności i w związku z tym są bezskuteczne. Pozwany odebrał wezwanie w dniu 17 października 2019 r..

Sąd Rejonowy uznał powództwo główne i powództwa ewentualne za niezaskłujące na uwzględnienie.

Sąd podkreślił, że skutkiem uwzględnienia żądania powodów miało być uznanie spornej umowy za umowę kredytu złotowego opartego o stopę bazową LIBOR określoną w tekście jednolitym umowy kredytu, z jednoczesnym pominięciem kwestionowanych postanowień indeksacyjnych zawartych w aneksie z dnia 23 lutego 2011 roku oraz uznania za niewiążące powodów aneksu z dnia 03 października 2011 roku.

Sąd punktem wyjścia wskazał, że w przedmiotowej sprawie strony łączyła pierwotnie umowa kredytu w walucie krajowej której charakter zmienił się wskutek zawarcia aneksu nr (...) z dnia 23 lutego 2011 roku, na mocy którego doszło do przewalutowania kredytu poprzez zmianę waluty waloryzacji kredytu z waluty PLN na walutę CHF w okresie kredytowania. Tekst jednolity umowy kredytu nr (...) stanowił załącznik do ww. aneksu. Kredyt z kredytu złotowego przekształcił się w kredyt indeksowany. Charakter umowy ponownie uległ zmianie wskutek zawarcia aneksu z dnia 03 października 2011 roku, na mocy którego pozwany bank zapewnił powodom możliwość dokonywania spłaty kredytu bezpośrednio w walucie waloryzacji, tj. CHF.

Sąd wskazał, że sporną kwestią w niniejszej sprawie było ustalenie czy postanowienia zawartego przez strony aneksu nr (...) z dnia 23 lutego 2011 roku i aneksu z dnia 03 października 2011 roku do umowy kredytu hipotecznego nr (...) zawartej dnia 23 września 2009 roku, a także postanowienia tekstu jednolitego tej umowy zawierały niedozwolone klauzule umowne, jak również czy postanowienia te, tj. § 1 ust. 4 Aneksu z dnia 23 lutego 2011 roku, § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 Tekstu Jednolitego umowy kredytu (...) oraz § 6 ust. 1 aneksu z dnia 03 października 2011 roku wiązały powodów. Istota sporu sprowadzała się więc do oceny ważności i skuteczności ww. aneksów umowy kredytu nr (...).

Sąd powołał art. 69 ustawy prawo bankowe oraz wskazał, że ustawą z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r., nr 165, poz.984) (tzw. ustawa antyspreadowa) i podkreślił, że ideą dokonania nowelizacji prawa bankowego, wbrew twierdzeniom strony powodowej, było utrzymanie funkcjonujących na rynku kredytów denominowanych według nowych zasad. Także Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich jak wskazał Sąd w swej treści nie wyłącza m.in. możliwości zawierania umów o kredyt indeksowany czy waloryzowany do innej waluty i nadto wskazuje na podstawy do zmiany oprocentowania. Sąd zauważył, że biorąc pod uwagę Dyrektywę jak i później

uchwaloną ustawę antyspreadową, celem tych aktów było bez wątpienia zaakceptowanie umów waloryzowanych także tych zawartych wcześniej.

Kolejno Sąd powołał przepisy art. 385¹ k.c. wskazując, że skutkiem zastosowania w umowie lub wzorcu klauzuli niedozwolonej jest brak mocy wiążącej tego postanowienia, przy zachowaniu skuteczności innych części umowy lub wzorca. Brak mocy wiążącej dotyczy w całości klauzuli niedozwolonej, nie jest więc dopuszczalne uznanie, że jest ona skuteczna w zakresie, w jakim nie naruszałaby kryterium określonego w przepisie art. 385¹ § 1 k.c. Stosownie do art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Sąd uznał, że kontrola zapisów umowy musiała objąć sporne postanowienia umowne: tj. § 1 ust. 4 Aneksu z dnia 23 lutego 2011 roku (kurs kupna waluty CHF na dzień przewalutowania), § 7 ust. 4 (wysokość kredytu) oraz § 10 ust. 5 (płatność rat kapitałowo-odsetkowych) Tekstu Jednolitego umowy kredytu (...) oraz § 6 ust. 1 aneksu z dnia 03 października 2011 roku (płatność rat kapitałowo-odsetkowych).

Sąd wskazał, że stosowane przez pozwanego bank postanowienia o umowne o treści tożsamej lub zbliżonej z postanowieniami zawartymi w § 10 ust. 5 Tekstu Jednolitego oraz § 6 ust. 1 aneksu z dnia 03 października 2011 roku do umowy kredytu stanowiącymi, że raty kapitałowo-odsetkowe miały być spłacane w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) S.A., obowiązującej na dzień spłaty z godziny 14.50 stanowiły przedmiot wielu rozstrzygnięć Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W., w których Sąd ten uznał te klauzule za abuzywne. Sąd w niniejszej sprawie dokonał kontroli incydentalnej - tzw. oceny in concreto – § 1 ust. 4 aneksu z dnia 23 lutego 2011 roku, § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 Tekstu Jednolitego umowy kredytu (...) oraz § 6 ust. 1 aneksu z dnia 03 października 2011 roku i w rezultacie doszedł do przekonania, po pierwsze, że postanowienia, mocą których strony umowy przewidziały możliwość dokonywania waloryzacji (czy też indeksowania) rat kredytu udzielanego na mocy tych aneksów stanowią klauzule niedozwolone.

Sąd wskazał, że powodowie posiadali status konsumenta w relacji do pozwanego banku, a kredytodawcą był przedsiębiorca. Kwestionowane postanowienia nie określają głównych świadczeń stron. Sąd wskazał, że Klauzule waloryzacyjne w umowie powodów nie są postanowieniami o charakterze przedmiotowo istotnym (essentialia negotii), zatem muszą być objęte kontrolą zgodności z zasadami obrotu konsumenckiego.

Ostatnimi elementami badania przesłanki abuzywności danej klauzuli są „sprzeczność z dobrymi obyczajami” i „rażące naruszenie interesów klienta”. W ocenie Sądu kredytobiorcy wybrali produkt zaoferowany im przez Bank i w zakresie sposobu ustalania i przeliczania rat na walutę indeksacji nie mieli ani wiedzy ani możliwości wyboru innych sposobów niż stosowane przez Bank. Zdaniem Sądu sama indeksacja jest dozwolona i nie przeczy prawu, jednakże w relacjach z konsumentem postanowienia te winny być szczegółowo wyjaśnione i sprecyzowane w trakcie negocjacji i zapisane w umowie oraz regulaminie. W niniejszym postępowaniu pozwany nie wykazał, aby pojęcia takie jak kredyt waloryzowany, kredyt indeksowany do waluty obcej zostały szczegółowo, jasno i precyzyjnie przedstawione powodom. Nie wystarczyły pouczenia, że strona powodowa została zapoznana z ryzykiem kursowym. Co prawda kredytobiorcy mieli świadomość ryzyka kursowego, jednakże nie wyjaśniono im mechanizmu ustalania Tabel kursowych, a w Regulaminie znajduje się tylko ogólnikowy zapis. Kredytobiorcom nie wyjaśniono także, z jakich przyczyn stosowane są różne kursy (kupna i spłaty), w jaki sposób zmiana kursu franka szwajcarskiego rzeczywiście będzie miała odzwierciedlenie w ich zobowiązaniu względem banku. Postanowienia dotyczące mechanizmów indeksacji nie były ze stroną powodową indywidualnie negocjowane, a powodowie nie mieli rzeczywistego wpływu na kształt tego mechanizmu, czy kształt tabeli kursowej stosowanej przez Bank. Treść umowy i dokumentów nie odbiega od standardowych, którymi Bank posługiwał się w relacjach z innymi kredytobiorcami. Wszystkie elementy związane ze sposobem budowania tabel, szczegóły dotyczące ryzyk, a także zakresu przedstawianych informacji, winny mieć odzwierciedlenie w dokumentacji przedstawionej przez Bank. Bank samodzielnie decydował o skonstruowaniu tabeli i przyjęciu jej parametrów. Częściowo zostały one określone w regulaminie, jednakże bez szczegółowego określenia, w jaki sposób wpływają na ostateczny kształt tabeli i według jakiego algorytmu będą stosowane.

W ocenie Sądu, o powyższym ryzyku związanym z możliwością dowolnego kształtowania przez pozwanego kursu wymiany waluty, którą indeksowany jest kredyt strona powodowa nie była prawidłowo informowana przez pozwanego w chwili zawierania aneksu do umowy kredytu. Przedstawione oświadczenia Sąd uznał za blankietowe, standardowe dla oferowania produktów kredytowych w okresie udzielania przez Bank kredytów indeksowanych.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób uznać, że spełnione zostały standardy przewidziane w orzecznictwie TSUE. W konsekwencji, jak wskazał Sąd należało uznać, że analizowane klauzule umowne są w zakresie sposobu ustalania kursu sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażąco naruszają interesy powodów jako konsumentów.

Ocena abuzywności postanowień umownych bez wątplenia winna być dokonywana biorąc pod uwagę datę zawieranych aneksów, nie zaś w późniejszym okresie, kiedy umowa już była wykonywana. Zatem określenie zasad tworzenia tabeli kursowej nie zmieniło oceny dokonanej na daty zawarcia aneksów do umowy kredytowej (Sąd Najwyższy w uchwale z 20 czerwca 2018 r. w sprawie III CZP 29/17). Sąd dalej powołując się na wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 czerwca 2012 roku (C-618/10) wskazał, że sąd krajowy przy stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą, a konsumentem nie może uzupełnić umowy poprzez zmianę treści tego warunku. Na podstawie przepisów dyrektywy umowa pozbawiona nieuczciwych warunków, które zawierała, pozostaje wiążąca dla stron odnośnie do pozostałych zawartych w niej postanowień, o ile może nadal obowiązywać bez usuniętych nieuczciwych warunków i takie utrzymanie umowy w mocy jest zgodne z przepisami prawa krajowego.

Sąd podkreślił, że nie jest uprawniony do dokonywania jakiejkolwiek modyfikacji umowy, do czego doprowadziłoby przyjęcie przez sąd kursu ocenionego jako obiektywny, czy też sprawiedliwy. Takie działanie doprowadziłoby do niedopuszczalnej redukcji utrzymującej skuteczność nieuczciwego postanowienia umownego. Nie ma zatem możliwości dokonania korekty nieuczciwego postanowienia umownego, to jest zmiany jego treści w taki sposób, aby postanowienie to nie stanowiło już postanowienia nieuczciwego. Zarówno bowiem przepis art. 385¹ § 2 k.c., jak i art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 przewiduje wprost wyłącznie sankcję bezwzględnego pominięcia [wyłączenia] takiego postanowienia umownego. Umowa winna zatem być rozpatrywana tak jakby zakwestionowanych postanowień od samego początku w niej nie było, a kwestia ujęta w nich nie została w ogóle w umowie uregulowana.

Odnosząc w/w do sprawy, z uwagi na fakt, że pierwotnie umowa kredytu nr (...) była umową kredytu złotowego, a jej charakter zmieniony został wskutek zawarcia aneksów z dnia 23 lutego 2011 roku i z dnia 03 października 2011 roku, to stwierdzenie abuzywności postanowień tych aneksów nie pozwala na utrzymanie się aneksu w pozostałej części, co skutkuje jego nieważnością w całości, a co za tym idzie powrót do stanu sprzed ich zawarcia, tj. do umowy kredytu nr (...) w jej pierwotnej treści, a więc kredytu złotowego z oprocentowaniem WIBOR (zob. wyrok SN z 07.11.2019 r., IV CSK 13/19). Wskutek bowiem usunięcia z aneksu z dnia 23 lutego 2011 roku, z treści Tekstu Jednolitego umowy kredytu (...) oraz aneksu z dnia 03 października 2011 roku postanowień zawierających abuzywne klauzule dotyczące przeliczania świadczenia wyrażonego w walucie obcej na walutę polską w ocenie Sądu powstaje luka, która uniemożliwia ich wykonywanie. Brak jest bowiem możliwości określenia wysokości zobowiązania w CHF, określenia wysokości kwoty zadłużenia w walucie obcej, a co za tym idzie określenia wysokości poszczególnych rat i zasad oprocentowania kapitału kredytowego. Brak jest również podstaw do zastosowania art. 358 § 1 i 2 k.c. Zarówno w aneksach, jak i w tekście jednolitym umowy kredytu kwota kredytu wyrażana była w walucie polskiej. Zastosowanie natomiast kursu średniego NBP nie zmieniłoby sytuacji powodów. Z uwagi na fakt, że powodowie nie byli w prawidłowy sposób informowani o ciążącym na nich ryzyku walutowym to nie jest możliwe wprowadzenie w miejsce usuniętych nieuczciwych postanowień aneksów zapisów, które mogłyby generować takie ryzyko walutowe na przyszłość. Niemożliwe jest także uzupełnienie nieuczciwych klauzul umownych z odwołaniem do zwyczaju lub zasad współżycia społecznego na podstawie art. 56 k.c., gdyż na rynku finansowym nie funkcjonują ani zwyczaje, ani zasady współżycia społecznego dotyczące ustalania wysokości kursu waluty obcej celem obliczenia wysokości zobowiązania i rat kapitałowo – odsetkowych. Niezależnie od tego, wprowadzanie przez Sąd takich postanowień aneksów powodowałoby ingerencję w treść łączącej strony umowy w sposób arbitralny, z pominięciem woli jej stron.

Sąd uznał że, z uwagi na niedające się usunąć luki, aneksy do umowy kredytu nr (...) z dnia 23 lutego 2011 roku i z dnia 03 października 2011 roku oraz sporządzony na ich podstawie tekst jednolity, należało uznać za nieważne w całości. W konsekwencji uznał, że zawarte aneksy nie wiążą stron, a pomiędzy stronami doszło do powrotu stosunku obligacyjnego, jaki został ukształtowany na mocy pierwotnej umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 roku. Z tych względów stwierdził, że strony pozostają związane umową kredytu złotowego z oprocentowaniem WIBOR.

Powyższe skutkowało oddaleniem roszczenia główne, jak i zgłoszonego przez stronę powodową roszczenia ewentualnego. Zaskarżone postanowienia umowne, po ich wyeliminowaniu, nie pozwalały na utrzymanie umowy w brzmieniu nadanym jej przez aneksy w pozostałym zakresie. Z uwagi na to, że zawarcie aneksów stanowiło odrębną czynność prawną, stwierdzenie abuzywności ich postanowień, a co za tym idzie postanowień tekstu jednolitego umowy kredytu powstałego wskutek jej aneksowania powodowało jedynie nieważność tych aneksów (oraz tekstu jednolitego), nie wpływając w żaden sposób na ważność i skuteczność umowy kredytu łączącej strony w pierwotnej wersji. Strona powodowa w ocenie Sądu w swojej argumentacji zmierzała w rzeczywistości do uchylecia się od skutków pierwotnie zawartej umowy i uzyskania dla siebie korzyści z zastosowania konstrukcji kredytu złotowego w oprocentowaniem LIBOR. Takiego stanowiska Sąd nie zaakceptował wskazując, że w Polsce walutą jest złoty polski, a do zaciąganych zobowiązań ma zastosowanie stopa referencyjna WIBOR. Powodowie zarabiali w złotych polskich. Naturalnym zatem jest zaciągnięcie zobowiązania w złotych polskich. Powodowie otrzymali decyzje kredytowe o udzieleniu kredytu w złotych polskich, a następnie zawarli umowę w złotych polskich. Nie miało przy tym w ocenie Sądu znaczenia, że w standardowym wniosku o kredyt zaznaczyli walutę indeksacji czy też fakt, że wcześniej zaciągnęli w innym banku kredyt indeksowany. Uzgodnili z Bankiem i zawarli umowę o kredyt złotówkowy i wykonywali go przez kilka lat. Powodowie sami wystąpili o przewalutowanie kredytu, aby zmniejszyć raty zobowiązania kredytu złotówkowego. Po uznaniu nieważności aneksu nie występuje sytuacja, że strony nie wiąże żadna umowa, a jedynie oznacza to, że w dalszym ciągu obowiązuje umowa w pierwotnej wersji tj. wynikającej z umowy z dnia 23 września 2009 r. Sąd zwrócił uwagę, że gdyby nie został zawarty przedmiotowy aneks powodowie spłacaliby pierwotne zobowiązanie i w okresie objętym pozwem nie posiadaliby żadnej nadpłaty.

Sąd oddalił w całości powództwa o ustalenie, uznając nieważność aneksów ze skutkiem powrotu do pierwotnie zawartej umowy. Nie podzielił argumentacji powodów, że skutkiem wyeliminowania aneksów było funkcjonowanie kredytu złotowego z oprocentowaniem LIBOR. Taka konstrukcja jak wskazał w realiach sprawy byłaby niedopuszczalna.

Niezależnie od tej oceny kwestia abuzywności czy nieważności zapisów umownych winna być jak wskazał Sąd badana przesłankowo. Natomiast odnośnie powództwa z art. 189 kpc w zakresie w jakim zmierzało do oceny zapisów umownych na przyszłość to w ocenie Sądu po stronie powodowej brak interesu prawnego. Stronie powodowej przysługuje bowiem roszczenie dalej idące tj. powództwo o świadczenie.

Dodatkowo Sąd wskazał, że powodowie domagali się zasądzenia wskazanej w pozwie kwoty 33.343,65 zł za okres od marca 2011 r. do listopada 2018 r. Przy czym już od października 2011 roku powodowie spłacali kredyt bezpośrednio w walucie obcej. Nie mogli zatem domagać się zwrotu środków w złotych polskich. Zwrotu świadczeń w oparciu o art. 405 kc można domagać się jedynie w tej walucie, w której zostało spełnione świadczenie. Zatem niezależnie od głównych podstaw oddalenia powództwo jak wskazał Sąd nie mogłoby być uwzględnione w przeważającej części (spłata w złotych polskich nastąpiła jedynie przez 7 miesięcy, a przez pozostałe lata następowała bezpośrednio w walucie CHF).

Z tych względów powództwo główne oraz wszystkie powództwa ewentualne podlegały oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 3600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, poniesione koszty wynagrodzenia biegłego w kwocie 2400,42 zł, łącznie 6017,42 zł.

Apelację od wyroku złożyli Powodowie, zaskarżając wyrok w całości, zaskarżonemu orzeczeniu zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 dyrektywy Rady nr 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej jako: dyrektywa 93/13) poprzez przyjęcie, iż uznanie kwestionowanych przez Powodów postanowień § 1 ust. 4 Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 Tekstu Jednolitego Umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. stanowiącego załącznik do Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., oraz § 6 ust. 1 Aneksu z dnia 3 października 2011 r. do umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zawartej pomiędzy Powodami a (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., którego następcą prawnym jest Pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. za niedozwolone postanowienia umowne nie może determinować uznania, iż umowa kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zmieniona aneksami z dnia 3 października 2009 r. oraz dnia 23 lutego 2011 r. wiąże Powodów i Pozwaną w zakresie określonym tekstem jednolitym umowy kredytu stanowiącego załącznik do Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., z pominięciem kwestionowanych postanowień indeksacyjnych przy jednoczesnym pozostawieniu pozostałych postanowień wiążących strony w tym oprocentowania kredytu stawką WIBOR określoną w tekście jednolitym umowy kredytu, podczas gdy konstrukcja taka jest prawnie dopuszczalna i wypełnia przesłankę restytucyjności charakteru wydanego rozstrzygnięcia względem strony pozwanej,

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy.

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, przejawiającą się:

- poprzez uznanie, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że skutkiem uznania kwestionowanych przez Powodów postanowień indeksacyjnych za niedozwolone może być ustalenie niezwiązania Powodów kwestionowanymi postanowieniami przy jednoczesnym zasądzeniu na ich rzecz dochodzonej pozwem kwoty,

- poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, iż Powodowie mieli świadomość nieuchronności wzrostu kursu CHF względem PLN a ich niewiedza w tym zakresie ograniczała się do tempa wzrostu ww. kursu, podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, iż Powodowie nie mieli świadomości, iż kurs CHF względem PLN może wzrosnąć a tym samym wysokość ich zobowiązania wobec Pozwanej jest w zasadzie nieokreślona,

- poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, iż roszczenie Powodów o zapłatę dochodzonej pozwem kwoty nie jest zasadne ze względu na fakt, iż Powodowie dokonywali spłaty kredytu w walucie PLN przez 7 miesięcy, pomimo przyznania przeprowadzonemu w sprawie dowodowi z opinii biegłego K. N. wykazującemu zasadność zasądzenia na rzecz Powodów dochodzonej pozwem kwoty waloru rzetelności, fachowości i zupełności,

b) art. 189 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż Powodom w przedmiotowym postępowaniu nie przysługuje roszczenie o ustalenie niezwiązania ich kwestionowanymi postanowieniami indeksacyjnymi ze względu na brak interesu prawnego spowodowanego istnieniem roszczenia dalej idącego tj. roszczenia o świadczenie, podczas gdy z utrwalonej już linii orzeczniczej wynika, iż roszczenie takie jest zasadne w sytuacji gdy ewentualne uwzględnienie roszczenia o zapłatę nie rozstrzygnie definitywnie sporu powstałego pomiędzy stronami spornej umowy kredytu w zakresie związania stron umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zmienionej aneksami z dnia 3 października 2009 r. oraz dnia 23 lutego 2011 r. kwestionowanymi przez Powodów postanowieniami indeksacyjnymi a tym samym sposobu dalszego wykonywania przez strony spornej umowy kredytu,

Powodowie wnieśli o zmianę wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie VI Wydział Cywilny z dnia 20 października 2021 r., wydanego w sprawie oznaczonej sygn. akt VI C 1194/20., poprzez:

1. zasądzenie od Pozwanej solidarnie na rzecz Powodów kwoty 33.343,65 zł (słownie: trzydzieści trzy tysiące trzysta czterdzieści trzy złote 65/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 25 października 2019 r. do dnia zapłaty tytułem nadpłaty na kredycie hipotecznym nr (...) wynikającej z zastosowania przez Pozwaną w Aneksach z dnia 23 lutego 2011 r. oraz z dnia 3 października 2011 r. do Umowy kredytu hipotecznego nr (...) zawartej w dniu 23 września 2009 r. oraz w Tekście Jednolitym ww. Umowy kredytu niedozwolonych postanowień umownych oraz ustalenie, że Powodów nie wiążą postanowienia § 1 ust. 4 Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 Tekstu Jednolitego Umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. stanowiącego załącznik do Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., oraz § 6 ust. 1 Aneksu z dnia 3 października 2011 r. do umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zawartej pomiędzy Powodami a (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., którego następcą prawnym jest Pozwana (...) S.A. z siedzibą w W.,

Ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia powyższych żądań, o:

1. zasądzenie od Pozwanej solidarnie na rzecz Powodów kwoty 33.343,65 zł (słownie: trzydzieści trzy tysiące trzysta czterdzieści trzy złote 65/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 25 października 2019 r. do dnia zapłaty tytułem nadpłaty na kredycie hipotecznym nr (...) wynikającej z zastosowania przez Pozwaną w Aneksach z dnia 23 lutego 2011 r. oraz z dnia 3 października 2011 r. do Umowy kredytu hipotecznego nr (...) zawartej w dniu 23 września 2009 r. oraz w Tekście Jednolitym ww. Umowy kredytu niedozwolonych postanowień umownych,

Ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia powyższych żądań, o:

1. ustalenie, że Powodów nie wiążą postanowienia § 1 ust. 4 Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 Tekstu Jednolitego Umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. stanowiącego załącznik do Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., oraz § 6 ust. 1 Aneksu z dnia 3 października 2011 r. do umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zawartej pomiędzy Powodami a (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., którego następcą prawnym jest Pozwana (...) S.A. z siedzibą w W.,

Niezależnie od powyższych powodowie wnieśli o:

Zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powodów zwrotu kosztów procesu za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z normami przepisanyymi wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, od czasu uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty oraz o ponowne rozstrzygnięcie o kosztach procesu za I instancję, a ponadto na podstawie art. 374 k.p.c. o przeprowadzenie rozprawy.

Względnie, w razie nieuwzględnienia ww. wniosków, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 pkt. 5 k.p.c. wnoszę o uchylenie przedmiotowego wyroku Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania na swoją rzecz.

Mając na uwadze treść art. 387 § 2¹ k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. (Dz.U.2019.1469) Sąd Okręgowy nie uzupełniając postępowania dowodowego i nie uzupełniając ustaleń faktycznych zważył co następuje:

Apelacja Strony powodowej nie może odnieść zamierzonego skutku wobec prawidłowości rozstrzygnięcia i bezzasadności podniesionych w niej zarzutów.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd I Instancji ustalenia faktyczne oraz zaprezentowaną przez ten Sąd wyczerpującą ocenę żądania głównego oraz żądań ewentualnych.

Odnosząc się do zarzutów apelacji Sąd Okręgowy uznaje podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego i materialnego za nieuzasadnione.

Niezasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd I Instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z przepisem art. 368 § 1¹ k.p.c. w zarzutach co do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia należy wskazać fakty ustalone przez sąd pierwszej instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy lub istotne dla rozstrzygnięcia fakty nieustalone przez sąd pierwszej instancji, apelujący tymczasem odnosi się w podniesionym zarzucie nie do dokonanych ustaleń lecz do oceny prawnej żądań pozwu i już tylko powyższe czyni podniesiony zarzut niezasadnym. Zauważyć należy, że w myśl art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, po wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału dowodowego. Skuteczne postawienie zarzutu obraży tego przepisu polega na wykazaniu, przy użyciu argumentów jurydycznych, że sąd pierwszej instancji rażąco naruszył ustanowione w tym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, a także, że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99 i w wyroku z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CK 17/00). Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd orzekający polegać więc może na przekroczeniu wyznaczonej w ten sposób granic swobody oceny dowodów lub na zaniechaniu dokonania wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i przeprowadzonych dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98 i z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00). Zarzut przekroczenia zasady swobodnej oceny materiału dowodowego nie może zostać uznany za skuteczny, kiedy polega na zaprezentowaniu własnych, korzystniejszych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej oceny materiału dowodowego. Ocena dowodów oparta na własnym przekonaniu nie oznacza bowiem dowolności, o ile sąd zastosował się do zasad logiki i doświadczenia, a wyciągnięte wnioski wynikają z materiału dowodowego.

Mając na uwadze powyższe, wskazać należy przede wszystkim, że ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy nie były w sprawie sporne. Niesporna była treść stosunku prawnego łączącego strony, okoliczności zawarcia umowy oraz aneksów, jak też zakres pouczeń i świadomości powodów co do warunków zmienianej aneksami umowy. Powodowie nie przedstawili jednocześnie żadnych argumentów przemawiających za przyjęciem, że materiał dowodowy został oceniony wbrew regułom wynikającym z art. 233 k.p.c., fakty istotne dla rozstrzygnięcia nie znalazły się w ustaleniach sądu bądź też zostały ustalone wbrew materiałowi dowodowemu. Zauważyć przy tym należy, że Sąd Rejonowy uwzględnił ocenę apelujących co do abuzywności kwestionowanych przez nich zapisów aneksów.

Nie ma także w cenie Sądu Okręgowego podstaw do przyjęcia, że Sąd Rejonowy w sposób nieuprawniony przydał waler wiarygodności opinii biegłego, czy też nie oparł się na jej ustaleniach. Tak jak zaznaczył to Sąd, ostatecznie opinia ta miała znaczenie wyłącznie pomocnicze i nie stanowiła podstawy rozstrzygnięcia. Niesporne natomiast w sprawie było, iż powodowie spłacali kredyt w PLN, a następnie w CHF oraz w jakich wysokościach świadczyli w wykonaniu umowy w spornym okresie.

Sąd Okręgowy za bezzasadny uznaje także zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. w pełni podzielając ocenę Sądu I Instancji w tym zakresie. Powodowie nie przedstawili żadnych argumentów przemawiających za zasadnością ich zarzutów. Ponadto zauważyć należy, że podstawą rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego było właśnie uznanie przez Sąd Rejonowy zapisów aneksów z dnia 23 lutego 2011 r. i 3 października 2011 r. za niedozwolone, a wobec tego bezskuteczne wobec powodów. Prawidłowo przy tym Sąd Rejonowy uznał że, z uwagi na niedające się usunąć luki, aneksy do umowy kredytu nr (...), z dnia 23 lutego 2011 roku i z dnia 03 października 2011 roku oraz sporządzony na ich podstawie tekst jednolity, należało uznać za nieważne w całości.

Sąd Okręgowy podziela także ocenę Sądu Rejonowego co do skutku powyższego dla powodów. Tak jak wskazał to Sąd Rejonowy należy uznać, że zawarte przez strony aneksy umowy kredytu nr (...), nie wiążą stron, a wobec tego pomiędzy stronami doszło do powrotu do stosunku obligacyjnego, jaki został ukształtowany na mocy pierwotnej umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 roku. Z tych względów tak jak stwierdził Sąd I Instancji strony pozostają złączone

ważną umową kredytu złotowego z oprocentowaniem WIBOR. Sąd Odwoławczy w całości podziela w tym zakresie ocenę Sądu Rejonowego uznając ją za wyczerpującą, a wobec tego nie wymagającą powtórzenia.

Z uwagi na powyższe ani żądanie główne ani żądania ewentualne nie zasługiwały na uwzględnienie. Powodowie, jak wskazał biegły w swojej opinii nie posiadają nadpłaty z tytułu wykonywania umowy kredytu według jej pierwotnej treści.

Wobec powyższego za niezasadny uznać należy także zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 dyrektywy Rady nr 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dyrektywa 93/13). Sąd Rejonowy prawidłowo bowiem przyjął, iż uznanie kwestionowanych przez Powodów postanowień § 1 ust. 4 Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5 Tekstu Jednolitego Umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. stanowiącego załącznik do Aneksu z dnia 23 lutego 2011 r., oraz § 6 ust. 1 Aneksu z dnia 3 października 2011 r. do umowy kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. zawartej pomiędzy Powodami a (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., którego następcą prawnym jest Pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. za niedozwolone postanowienia umowne determinuje uznanie, iż umowa kredytu nr (...) z dnia 23 września 2009 r. wiąże Powodów i Pozwaną w zakresie określonym tekstem pierwotnym tej umowy. Także Sąd Najwyższy w Postanowieniu z dnia 2 czerwca 2021 r. w sprawie I CSK 114/21 stwierdził, że: uznanie aneksu wprowadzającego indeksację za niewiążący strony z racji abuzywności jego postanowień spowodowało powrót do stanu poprzedniego, tj. do tego, w którym powód zaciągnął kredyt w walucie polskiej i miał płacić adekwatne z tego tytułu oprocentowanie (WIBOR, którego mechanizm jest istotnie inny od mechanizmu oprocentowania kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej - LIBOR).

Z uwagi na wszystko wyżej wskazane, podzielając ocenę Sądu Rejonowego, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 1800 zł (§ 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust 1. pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.